

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

NR. 1329 /DPSG
DATA 11.06.2008

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SEBAST
L. 392, 20.06.2008

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru acordarea de despăgubiri cetățenilor aparținând comunității minorității turce din fosta insulă Ada-Kaleh*, inițiată de domnul deputat Iusein Ibrahim din Grupul parlamentar al Minorităților Naționale (Bp. 194/2008).

I. Principalele reglementări

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare acordarea de despăgubiri cetățenilor aparținând comunității turce care au deținut în proprietate bunuri imobile - construcții și terenuri - pe fosta insula Ada-Kaleh și care au fost expropriați în vederea realizării Hidrocentralei „*Porțile de Fier I*”.

II. Observații și propuneri

1. Potrivit *Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată*, la elaborarea unui act normativ se pornește de la insuficiența reglementarilor legale în vigoare, însă în acest domeniu există o serie de acte normative care reglementează regimul juridic al unor bunuri imobile preluate în mod

abuziv în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, în general, și restituirea unor bunuri imobile au aparținut comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România, în special, astfel:

- *Legea nr.10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare;*

- *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/1999 privind restituirea unor bunuri imobile care au aparținut comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România, republicată.*

În funcție de calitatea fostului proprietar, respectiv persoană fizică sau persoană juridică (comunitate a cetățenilor aparținând minorităților naționale), devin incidente prevederi și proceduri diferite cuprinse în *Legea nr.10/2001*, pentru primul caz, sau *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/1999*, pentru cel de-al doilea caz.

Astfel, prevederile *Legii nr.10/2001* creează cadrul normativ general privind restituirea unor bunuri imobile care au aparținut *persoanelor fizice*, preluate în mod abuziv de stat, de organizațiile cooperatiste sau de orice persoane juridice în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989. În acest context, cetățenii de etnie turcă – persoane fizice în calitate de foste proprietare ale bunurilor expropriate/care au fost expropriate pentru construirea Porților de Fier - beneficiază de prevederile *Legii nr. 10/2001*.

Conform dispozițiilor art.3 alin (1) coroborate cu dispozițiile art. 4 alin (2) din *Legea nr.10/2001*: „Sunt îndreptățite în înțelesul prezentei legi la măsuri reparatorii constând în restituirea în natură sau, după caz, prin echivalent: a) persoanele fizice, proprietari ai imobilelor la data preluării în mod abuziv a acestora (...)”. De prevederile acestei legi beneficiază și moștenitorii legali și testamentari ai persoanelor fizice îndreptățite.

Mai mult, *Legea nr.10/2001* acoperă *expresis verbis* ipoteza ce constituie obiectul de reglementare al acestei inițiative legislative. Astfel, potrivit art.11 alin.(4), „În cazul în care lucrările pentru care s-a dispus exproprierea ocupă funcțional întregul teren afectat, măsurile reparatorii se stabilesc în echivalent pentru întregul imobil”, iar potrivit alin.(6) al aceluiași articol „Valoarea construcțiilor expropriate care nu se pot restitui în natură și a terenurilor aferente acestora se stabilește potrivit valorii de piață de la data soluționării notificării, stabilită potrivit standardelor internaționale de evaluare”.

În schimb, bunurile imobile deținute în proprietate de comunitatea minorității turce – persoană juridică intră sub incidența prevederilor *Ordonanței de urgență a Guvernului nr.83/1999*, act normativ care

reglementează exhaustiv măsurile reparatorii ce se cuvin *comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale* ca persoane juridice de drept privat care au deținut în proprietate imobile preluate în mod abuziv.

Așadar, evidențiem faptul că există un cadru normativ care reglementează retrocedarea unor bunuri imobile către comunitățile cetățenilor care aparțin minorităților naționale și care vizează restituirea bunurilor imobile preluate în mod abuziv către toate comunitățile minorităților naționale fără a exista vreo deosebire între acestea.

Soluția propusă nu ar face decât să creeze o stare de inechitate față de celelalte comunități ale minorităților naționale din România prin elaborarea unui act normativ special care să vizeze acordarea de despăgubiri exclusiv pentru comunitatea minorității turce din România, având în vedere faptul că restituirea bunurilor către comunitățile minorităților naționale a fost reglementată printr-un act normativ special, în speță *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.83/1999*.

De asemenea, precizăm că *în reglementarea modului de soluționare a aspectelor legate de restituirea bunurilor preluate în mod abuziv de către statul român trebuie să primeze atât principiul respectării dreptului de proprietate al solicitantului, cât și cel al echității*, ambele prevalente în jurisprudența în domeniu a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Totodată, considerăm că instituirea unui tratament juridic diferențiat pentru o categorie de cetățeni este susceptibilă a aduce atingere principiului egalității în drepturi, consacrat de art.16 alin.(1) din Constituția României, republicată, potrivit căruia „*Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și discriminări*”.

2. Inițiativa legislativă are valoarea unei repunerii în termenul de 6 luni pentru trimiterea notificării prevăzut de Legea nr.10/2001, respectiv de Ordonanța de urgență a Guvernului nr.83/1999, termen a cărui nerespectare atrăgea pierderea dreptului de a solicita în justiție măsuri reparatorii în natură sau echivalent.

Prin urmare, apreciem că *Expunerea de motive* nu respectă prevederile art.30 alin.(1) lit.a) din *Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, prevederi potrivit cărora instrumentul de prezentare și motivare trebuie să cuprindă cerințele care reclamă intervenția normativă, cu referire specială la insuficiențele și neconcordanțele reglementărilor în vigoare; principiile de bază și finalitatea reglementărilor propuse, cu evidențierea elementelor noi.

Inițiatorul propunerii legislative nu menționează motivele pentru care o asemenea repunere în termen ar fi justificată, fiind necesar ca cetățenii aparținând minorității turce, respectiv comunitatea însăși să se fi aflat într-o imposibilitate obiectivă de a se prevala de dispozițiile actelor normative sus-menționate.

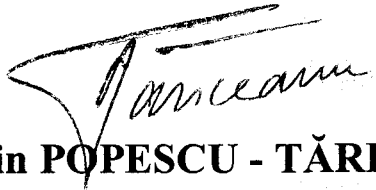
3. Referitor la cheltuielile bugetare reprezentând despăgubiri civile, acordate potrivit legislației în vigoare, menționăm că acestea se suportă de la bugetul de stat din bugetul Ministerului Economiei și Finanțelor aprobat anual cu această destinație prin legile bugetare anuale.

Având în vedere că aplicarea propunerilor din inițiativa legislativă ar determina majorarea cheltuielilor bugetare, se impunea respectarea dispoziției art. 138 alin. (5) din Constituția României, republicată, potrivit căreia „*Nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare*”.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea inițiativei legislative.**

Cu stimă,

Călin POPESCU - TĂRICEANU

Domnului senator **Nicolae VĂCĂROIU**

Președintele Senatului